

Teken je TOS

Een gereedschapskist voor psycho-educatie TOS

Monique van Aken, Jiska Bonouvié, Jet Isarin, Nanja Jabobs, Pien van der Most, Marre Ruppert, Jérôme Vergne, Yvette Zellerer, Liesbeth van der Zijden

Achtergrond

In de behandeling van kind en systeem én in het onderwijs is steeds meer aandacht voor psycho-educatie over TOS.

Kennis over de stoornis en bewustwording van de betekenis ervan zijn een voorwaarde voor het leren omgaan met de dagelijkse gevolgen van TOS. In de praktijk blijkt het vaak moeilijk om aan kinderen, jongeren en ouders uit te leggen wat TOS is.

Zowel diagnostici als behandelaars gebruiken nu vaak zelf getekend of zelf gegoogeld materiaal ter ondersteuning van hun uitleg. Dat kost veel tijd, druist in tegen regelgeving op het gebied van auteursrechten en leidt tot een grote diversiteit aan vaak onbevredigende visualisaties.

Doel

Het ontwikkelen van een gereedschapskist met visualisaties waarmee de aspecten van TOS kunnen worden uitgelegd aan kinderen met TOS en hun ouders. De visualisaties:

- zijn eenvoudig en concreet;
- nodigen kinderen en professionals uit om mee te tekenen;
- kunnen worden gebruikt om een praatplaat of 'paspoort' op maat te maken.

Werkwijze

In het project Visualisatie Psycho-educatie TOS hebben we geïnventariseerd welke visualisaties al gebruikt worden in zorg en onderwijs. Vervolgens hebben we benoemd en gedefinieerd welke aspecten van TOS gevisualiseerd moesten worden en geformuleerd aan welke voorwaarden de visualisaties moesten voldoen.

Het levert eind 2022 een gereedschapskist op vol afbeeldingen en een praktische handleiding over hoe psycho-educatie TOS gegeven kan worden. Professionals in zorg en onderwijs kunnen met behulp van *Teken je TOS* uitleg geven over TOS aan kinderen met TOS en mensen uit hun omgeving. Tijdens het gesprek gebruiken professionals de visualisaties van *Teken je TOS* als basis, vullen ze de visualisaties aan met eigen tekeningen en nodigen ze het kind uit om ook mee te tekenen. De zorgvuldig uitgedachte reeks visualisaties geeft houvast en laat tegelijkertijd ruimte is voor eigen inbreng en het personaliseren van de tekeningen.

Een voorbeeld: onthouden en leren van woorden

zonder TOS		
	Je hoort een woord..	..en je kunt het makkelijk onthouden.
met TOS		
	Je hoort een woord en het vliegt weer weg..	..daardoor kun je het woord niet goed onthouden.
GEVOLGEN		
	Je hebt het woord niet onthouden.	Je hebt minder woorden in je hoofd.
DIT KAN HELPEN		
	Herhaal nieuwe woorden.	Geef extra uitleg, bijvoorbeeld met plaatjes.

Psycho-educatie over taalontwikkelingsstoornissen

(TOS), dat kan toch niet alleen met woorden?

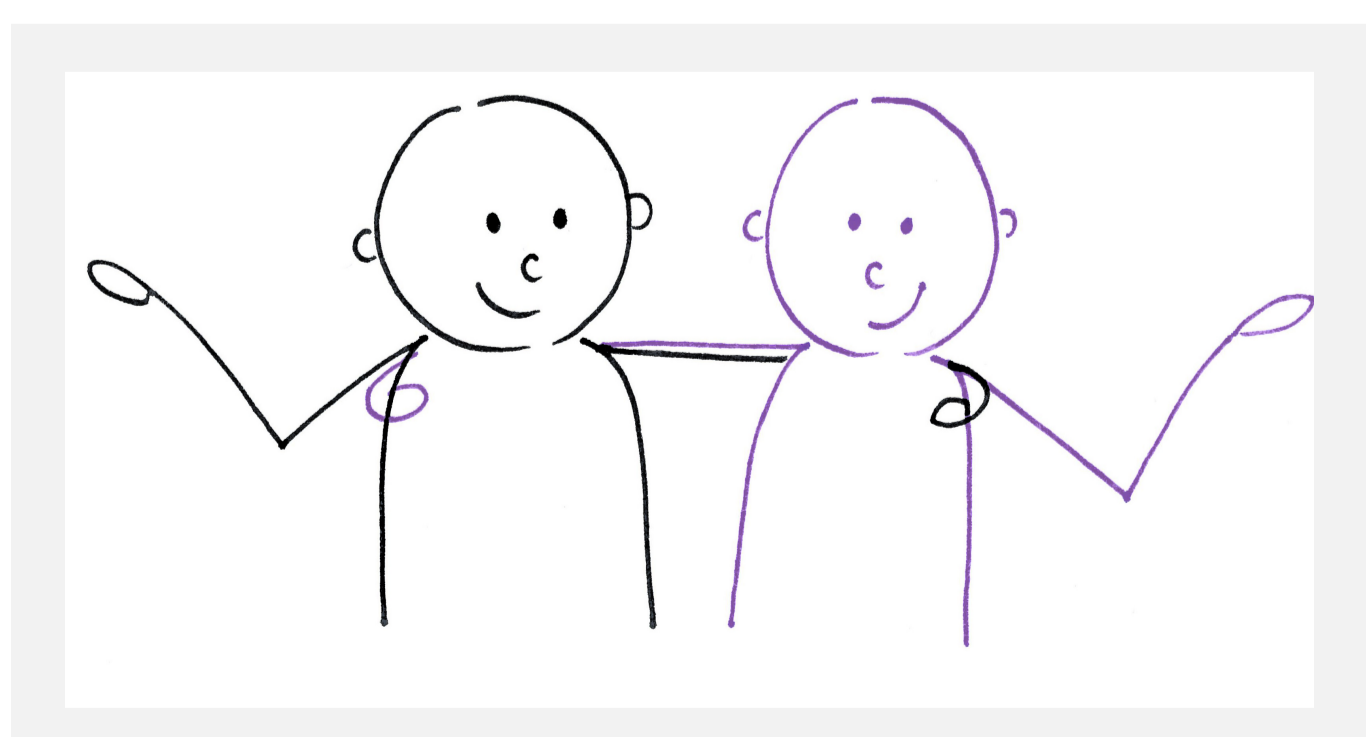
De taal is nu precies het probleem!

Zonder TOS

Met TOS

Samen

